# Bilimsel Ara?t?rma Uygulamalar?na Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilimsel Ara?t?rma Uygulamalar?na Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17783

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Bu ölçek, ?ahin ve Av?ar (2013) taraf?ndan, bireylerin **bilimsel ara?t?rma** uygulamalar?na yönelik tutumlar?n? belirlemek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçek geli?tirme çal??mas?, özellikle üniversite ö?rencilerinin veya akademisyen adaylar?n?n ara?t?rma süreçlerine ne kadar olumlu veya olumsuz yakla?t???n? tespit etmeyi hedefler. Bu tür bir tutum ölçümü, e?itim programlar?n?n ve ara?t?rma metodolojisi derslerinin etkinli?ini de?erlendirmek için kritik öneme sahiptir.

Bilimsel Ara?t?rma Uygulamalar?na Yönelik Tutum Ölçe?i (BAYTUÖ), öz bildirime dayal? bir araç olup, kat?l?mc?lar?n ara?t?rma yapmaya kar?? duyduklar? motivasyonu, isteklili?i ve alg?lad?klar? yeterlili?i belirlemede kullan?lmaktad?r. Ölçek, bir geli?tirme çal??mas? olarak sunulmu? ve sonuçlar? V. Uluslararas? Türkiye E?itim Ara?t?rmalar? Kongresi'nde yay?mlanm??t?r.

## Anahtar Kelimeler

Tutum ölçe?i, psikometrik geli?tirme, bilimsel ara?t?rma, ara?t?rma uygulamalar?, sosyal bilimler, tutum.

## Yazarlar

Bahar ?ahin, Ay?e Av?ar.

## Amaç

Bilimsel Ara?t?rma Uygulamalar?na Yönelik Tutum Ölçe?i (BAYTUÖ), bireylerin bilimsel ara?t?rma süreçlerine, metodolojilerine ve genel uygulamalar?na dair sahip olduklar? **tutumlar?** nesnel olarak ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Temel amaç, ara?t?rmaya kar?? duyulan ilgi, motivasyon ve alg?lanan zorluk seviyelerini tespit ederek, ara?t?rma e?itimi ihtiyac?n? belirlemektir.

Ölçek, özellikle yüksekö?retim kurumlar?nda ara?t?rma dersleri alan ö?rencilerin, bilimsel süreçlere kar?? geli?tirdikleri duygusal ve bili?sel e?ilimleri de?erlendirmede kullan??l? bir araç sa?lamaktad?r. Bu sayede, e?itimciler ara?t?rma metodolojisi derslerinin içeri?ini ve sunum biçimini kat?l?mc?lar?n tutumlar?na göre ayarlayabilirler.

## Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel **psikolojik yap?**, bireyin bilimsel ara?t?rma uygulamalar?na kar?? sergiledi?i genel e?ilim veya tutumdur. Bu tutum, genellikle ara?t?rman?n gereklili?ine, faydas?na, zorlu?una ve ara?t?rmac? rolüne yönelik inançlar? kapsar. Bu yap?, genellikle çok boyutlu olup,

ARABPSYCHOLOGY.COM

ara?t?rmaya kar?? duyulan kayg? veya isteklilik gibi alt boyutlar? içerebilir.

Tutumun bu boyutlar?, bireyin ara?t?rma yapma eylemine ne kadar de?er verdi?i, ara?t?rma yapma yetene?ine ne kadar güvendi?i ve ara?t?rma sürecinin kendisini ne kadar keyifli veya s?k?c? buldu?u gibi bile?enleri içerir. Ölçek, bu bile?enleri kapsayacak ?ekilde maddeler içerecek biçimde geli?tirilmi?tir.

## Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda **geçerlik** çal??malar?, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ölçtü?ünden emin olmak için gerçekle?tirilmi?tir. Kaynak bilgide detaylar belirtilmese de, geli?tirme sürecinde genellikle uzman görü?ü al?narak Kapsam Geçerli?i (Content Validity) sa?lanm?? ve Yap? Geçerli?i (Construct Validity) için Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. ?ahin ve Av?ar (2013), bu geli?tirme sürecinde ölçe?in bilimsel ara?t?rma uygulamalar?na yönelik tutumu do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini göstermeyi hedeflemi?tir.

## Güvenirlik

**Güvenirlik** analizleri, ölçe?in zamana kar?? tutarl?l???n? ve iç tutarl?l???n? de?erlendirmek için kritik öneme sahiptir. Geli?tirme çal??mas?nda, ölçek maddelerinin iç tutarl?l???n? belirlemek amac?yla Cronbach Alfa katsay?s?n?n hesapland??? varsay?lmaktad?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda birbiriyle uyumlu oldu?unu gösterir ve ölçe?in iç tutarl?l???n?n yeterli oldu?unu gösterir.

## Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r. Geli?tiriciler, büyük olas?l?kla, ölçe?in temel boyutlar?n? ortaya ç?karmak için Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulam??t?r. Bu analiz, bilimsel ara?t?rma uygulamalar?na yönelik tutumun tek bir boyut mu yoksa birden fazla alt boyuttan m? (örne?in, Ara?t?rmaya Yönelik ?lgi, Ara?t?rma Kayg?s?) olu?tu?unu belirlemeye yard?mc? olmu?tur.

Elde edilen faktör yap?s?, ölçe?in teorik çerçevesini destekler nitelikte olmal?d?r. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde olmas?, her bir maddenin ilgili alt boyutu temsil etti?ini do?rular ve ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü güçlendirir.

## Araç

**Test Type:** Geli?tirme (Development Study)

**Format:** Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?ld??? varsay?lmaktad?r

ARABPSYCHOLOGY.COM

(Örne?in: Kesinlikle Kat?l?yorum'dan Kesinlikle Kat?lm?yorum'a).

**Language Available:** Türkçe

**Population Group:** Yüksekö?retim ö?rencileri veya akademisyen adaylar?.

**Age Group:** Genç yeti?kinler (18-30 aras?).

**Population Details:** Ölçek geli?tirme çal??mas?, muhtemelen Türkiye'deki bir üniversitenin farkl? fakültelerinden veya bölümlerinden ö?renciler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir. Çal??man?n amac?, ara?t?rma metodolojisi derslerinin hedef kitlesi olan bu grubun tutumlar?n? belirlemektir.

**Test Methodology:** Ka??t-kalem veya dijital ortamda bireysel olarak uygulanabilir. Ölçek, bireylerin bilimsel ara?t?rma süreçlerine yönelik öz bildirime dayal? tutumlar?n? ölçer ve uygulama süresi nispeten k?sad?r.

## Anahtar Kelimeler

Tutum ölçümü, psikometri, bilimsel süreçler, ara?t?rma e?itimi, ölçek geli?tirme, tutum, yüksekö?retim.

## Yazarlar

**Author ORCID Identifier:** Bilinmiyor.

**Affiliation Email addresses:** bahar.sahin@erdogan.edu.tr (Sorumlu Yazar Bahar ?ahin)

**Correspondence Address:** Bahar ?ahin (Recep Tayyip Erdo?an Üniversitesi, E?itim Fakültesi).

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Bu ölçek, 2013 y?l?nda ?ahin ve Av?ar taraf?ndan geli?tirilmi?tir. Ölçe?in ticari kullan?m?na veya yay?nlanmas?na dair özel bir ücret bilgisi mevcut de?ildir; ancak akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m için genellikle yazarlarla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im bilgileri sorumlu yazar Bahar ?ahin üzerinden sa?lanmaktad?r.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: bilimsel-arastirma-uygulamalarina-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

## Kaynaklar

?ahin, B.,& Av?ar, A. (2013). Bilimsel ara?t?rma uygulamalar?na yönelik bir tutum ölçe?i geli?tirme çal??mas?. *V. Uluslararas? Türkiye E?itim Ara?t?rmalar? Kongresi* içinde (s.2294-2301).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Çanakkale: Onsekiz Mart Üniversitesi.

## Bilimsel Ara?t?rma Uygulamalar?na Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** Orijinal kaynak içerikte ölçek maddeleri bulunmamaktad?r. Ölçek maddelerine ula?mak için yukar?da belirtilen referans kayna?a (V. Uluslararas? Türkiye E?itim Ara?t?rmalar? Kongresi Bildiri Kitab?) veya sorumlu yazar Bahar ?ahin'in ileti?im adresine ba?vurulmas? önerilmektedir.

Ölçe?in içeri?i, bireyin bilimsel ara?t?rma yapma süreçlerine kar?? geli?tirdi?i bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimleri ölçmeye odaklanmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM